

Издава три пъти седмично  
в понеделник, среда  
и петък.

АБОНАМЕНТА Е:  
Годишно 150 лв., 1/2-год.  
80 лв., 3-месечно 45 лв.

Абонамента започва на  
всяко 1-во число от ме-  
сецата. — Внимавайте предплаща!

# ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ЗАЩИТА

Вѣстникъ за търговска и индустриална защита и информация.

Редакторъ - издателъ: П. Д. Драгулевъ

Цените за обявите са:  
За 1 кв. сантиметър 2-50  
лв. за година, почта, вкл.  
некролог 1-50 лв. за едно  
публикуване; базисни, ре-  
шения, циркуляри и прото-  
коли по 1-50 лева; ре-  
гистрация на търговски и  
индустриални фирми 10 лв.  
Всяко, което се отнася до  
вѣстника се адресира до:  
"Търгов.-Промисленна За-  
щита", Варна, "Венчан" 8.

## Ненормалностите въ живота на държавата.

Държавата ни има нещастното да преживява много ненормалности, много злополуки, които я правят неспособна да се развива и окрепва — да гъвкава тежките рани, които получи от войните.

Най-голямото и нещастие, най-тежката и злополука е тая, че въ нея се зароди и от гигантски стъпки върни напред и се развива едно ново гражданство разкапано, което няма съзнанието на своя дълг към нея и че почти всичката й власт се намира въ ръцете на едно корумпирано чиновничество, чинно вършещи злини за нея нѣмат край.

Искаме навременно, че казваме тежки думи за гражданството и за нашата собствена държава, че търпи едно таква нещастие и една таква тежка злополука. Но въ мислите очи това е фактът, за съжаление, твърде много очевиден.

Да се злоупотребява с интересите на държавата от страна на гражданството, това е твърде обикновено явление въ нейна дневен живот; да се допускат, съзнателно или не съзнателно, подобни злоупотреби от страна на самото чиновничество и това е една неуспорима истина — това е една тежка болезненна язва, която въ края на крапцата ще провали държавата ни.

Да се злоупотребява с интересите на държавата, пакъ повтаряме, е вече обикновено явление. Но да се злоупотребява от търговци, които се обмѣтат, че носятъ съ себе си по високъ човѣшки и граждански моралъ, именно, търговски мѣрля, който, ако е търговски не може и не бива да бъде помраченъ от никакви злоупотреби, от никакви машиниции, от никакви беззакония, от никакви коруптивни мисли и деяния, особено въ дневното притеснено положение на държавата ни.

Но, уви! факта е фактът: търговци голѣми, търговци от първи рангъ, търговци съ гръмкото име англосити и експортери, споразумѣвани съ корумпирани чиновници или мѣлкотъ, неосѣтно, ограбватъ държавата ни! И това, е което не можемъ ние да разберемъ; това тъкмо е, което не можемъ да си обяснимъ паче, освенъ, че и само се е обезсомила, — че развалята е пропаникала по дълбоко, отколкото ние си въобразявахме, пропаникала е и въ най-скроменъ моралъ гънки на на-

рода — въ търговците!

Търговци злоупотребители съ интересите на държавата? Това е чудовищно! Това е колосалната морална покаява, е гибелта, е смъртта на нацията! Това е ада, въ който кипи кръта на българина, въ който се пражил негова духъ за да се прероди, за да се преобърне въ демонъ или ангелъ! Но това е страшно изпитание за държавата и за народа!

За имена ще говоримъ по-късно. Но, въ по конкретна форма, въ дневната ни издръжка, фактите сж следните:

По настояването от много търговци-експортери на български произведени: жита, варива и пр. и пр., изключително кашкавалъ, пашкули и др., държавата, много отдавна, е възприела едно начало, което цели да улесни износката търговия. Това е: да допуска внасянето

отъ-отраствено човали-уловено — да не се обмѣтватъ при внасянето имъ въ страната, щомъ иматъ предназначението да се произведатъ съ експорт-тираните наши произведени.

За свое обезпечение държавата е опредѣлила фаталенъ едногодишенъ срокъ за произнасянето на човалите, а относно митата, при случай на невинасянето имъ до този срокъ, се гарантира или съ вносенъ въ митницата париченъ депозитъ въ размѣръ на митото за всеки единъ човалъ, или съ ядрава писменна гаранция.

Привидно, до тукъ нѣма нищо лошо, нищо обидително, още повече, че държавата сама си е турила шияти въ хумота (като е допуснала въ разотояние на една година вноситея на нови човали (торби) да ги употребява самъ или ги дава подъ наемъ и взима стойността имъ по 3—4 пѣти, а следъ една година изнесе къпчени ветошини и си взима митата обратно отъ държавата) и трѣбва да го мѣкне, докато не го отмѣни.

Но намъ се показва и ние сме въ следите да видимъ гравни злоупотреби съ това ерочно внасяне на торби, при уловия за произнасяне. Какъ за ни се, че известни фирми\*) тукъ и въ други градове, вне-

\*) По тая главава наредба отъ закона не само експортерътъ, но и всеки другъ търговецъ спекулантъ може да внесе условно — съ право на произнасяне до 1 година — съ хляда торби. Ако не спекулира въ тѣхъ съ стотина хляда левове? Очевидно е, тѣ иматъ грамадни печалби! Само държавата, е която бива експлоатирала; тѣ е която бива злоупотребявана и ошетявана.

си каквотекни торби съ хляда и така застрахували себе си за да си въвърнатъ депозитирани мита, или, за да не заплатятъ таква (ако сж съ писменни гаранции), следъ като сж продали торбите съ голѣми цени и като си сж пресмѣтали въ тѣхъ и митото, при приближаването на срока за произнасяне, се споразумѣвали съ други експортери, при износа на произведени въ човали, да ги деклариратъ като тѣхви (т. е. като стока на вноситея на торбите). Ако не успѣвали да направятъ това, тѣ прибѣгвали къмъ закупуването на ветошкин ветошини, а ако и това не сж могли да направятъ — купували нужните количества отъ българската фабрика и направяли ги напълнени съ храни или съ други продукти като произнасяне.

Такъвъ случай, и опореда нашите сведения, се наброяватъ твърде много отъ миналата и настоящата година. Какъ за ни се за 2—3 съвсемъ прѣсни случаи, на които емитурени въ дитирѣ да проучимъ и изнесемъ фактите, при всичко, че и отъ двѣте страни — отъ купувачите и отъ продавачите на ветхите чужди и новите мѣтни човали се пази строгъ секретъ.

Безъ съмнение, тѣхви беззаконна спекуляция твърде много ошетява държавата; а тя спомага на злоупотребителите, за смѣтка на държавата да отмѣкватъ отъ много мѣста по 2—3 кожни.

Ето една къса смѣтка за вредите на държавата и за печалбите на спекуланта:

Купуватъ се въ странство торбите между 35—37 лева; пресмѣта се въносно мито по 16 лева, всичко 51—53 лева. При откупването на ветошините, чрезъ разни цигани, плаща се по 14—15, съ куртажа 19—20 лева; при купуване отъ българската фабрика нови човали се плаща 47 лв., минусъ 16 лева, които се получаватъ обратно отъ митницата оставатъ 31 лева. Толкова най-скѣпо коштува на пренасяне, ако изнесе нови мѣтни човали. Какво е злоупотребяването отъ печетни къмъ държавата търговци, тези цифри показватъ.

Упорито се говори, че една фирма закупила напоследъкъ 1000 торби мѣтни, съ предназначение да ги намѣкне въ зимна на вноситея отъ нея миналата година близо 2500 чуждестранни торби по емитурения редъ и пачипъ. Тя е дѣбнала да случи корумпирани

ни митнически чиновници и служащи да ги "хлузватъ", както казвали хората и, презъ митницата! Същата тая фирма не единъжъ е "хлузвала" торби чрезъ корумпирани чиновници, или, като е внасяла по 5—6 стотини торби пълни, между тѣхъ е промѣквала по 50—100 торби не такива, каквито е внасяла и е била длъжна да произнесе, а ветошини или нови отъ мѣстентъ произходъ, които е закупувала отъ мѣстния пазаръ тукъ, за да си послужи за произнасяне.

Но злоупотребленията не сж и не спиратъ само до тукъ. Фиска, а п мѣстната индустрия, отъ привилегии на това недоимено или съзнателно запазвано въ практиката и живота на държавата мѣроприятие, се грозно ошетяватъ; ошетяватъ се и отъ простирането му върху доставките и на просто опаковачно зебло за тютюневите експортни складове, безразлично до оставките отъ самите складове ли се извършватъ или отъ спекулантски търговци, които ангажиратъ милиони левове въ тия доставки.

Пресмѣтнато е, че фиска губи годишно не по малко отъ 15—20 милиона лева мита отъ тия доставки; а мѣстната индустрия губи едно грамадно и грамадно поощрение и целия свой напредъкъ. Защото какво остава за нея? Какъвъ пазаръ за поощряването и тукъ въ страната се запазва за нея, следъ като държавата, съ законъ и отнема правото и възможността да се тя постави въ конкуренция на безмитно внасяните съ стотини хляда човали и съ милиони метра опаковачно зебло и други? Какво поле за работа и напредъкъ и се остави ней за да може да сири износа на стотини милиони български паричи по чуждите пазари за артикули, които могатъ да се доставятъ по-лесно и по безцетно за фиска и за страната отъ мѣстния пазаръ, отъ мѣстното производство?

На отдалеченото на митнически не единъжъ сж съобщавали факти отъ ошетито естество. То, обаче, не правнищо да се прекратятъ злоупотребленията, които произлизатъ и отъ това, че едногодишния срокъ за произнасяне имъ отваря широкъ път за злоупотреба, че въобще условното внасяне за произнасяне е едно зло, което пакости на държавата, защото дава свобода дългосрочна за злоупотребленията. Тоя срокъ, ако не се премахне съвършено, не бива да се остави по-дълъгъ отъ 1—1 1/2 мѣсеца. Впрочемъ, пие ще се по-вътрнемъ.

## За пощата

по морето презъ Бургазъ.

Вѣска една уредба, въ което и да било държавно и обществено учреждение, зависи отъ добрата концепция, отъ ловката и разумна възприемливостъ на шефитъ му, на главниятъ му ръководителъ и распоредителъ; зависи отъ добрите начертания, които ще си наработи за благоустройството на службата и отъ грижите и старанията, които той ще положи за да ги реализира, като отетрали всички евентуални препятствия и прераждѣщи, относно това, което: кой какъ ще погледне и какъ ще се отзове отъ високо мѣсто за неговата полезна предприемчивостъ.

Когато покойния Т. Коларовъ бѣше пощенски началникъ въ Варна, а по-после — и покойния А. Ангеловъ, въ пощенската служба имаше единъ особено добръ редъ, който печелеше почитта и уважението и голѣмимъ съчувствия на публиката въ полза на тѣя добри пощенски труженици и рядки администратори. За тѣхъ дѣждове, снегове, вълниции и тревожници никогашъ нѣмаше; тѣ знаеха какъ да надделатъ стикити и на прѣме да отпратятъ и на връме да приематъ експедицията на пощата отъ другите градове — на връме също да я доставятъ на адресантите. Но тѣ не бѣха зарадени отъ бадла на крайностите, бѣха робни на труда и въскога демонстрираха съ добри концепции за да направятъ службата безупрѣчна и задоволителна за публиката: ако не намираха път за пощата по централната линия, намираха го презъ Русе — Дунавъ, или презъ Бургазъ — София и пощенска експедиция — на вънъ или отъ вънъ — не закъпнаваха. Умѣха тѣхви, които бѣха безъ претенции за личния си животъ и за личното си спокойствие, напестина, умѣ и направната и похвалната пощенска служба въ Варненската станция. Умѣ и службата, защото тия които наследиха покойниците, отъ високо гледатъ само на себе си, само на сина си, на спокойствието си, на личния си интересъ и оставатъ за въско нѣщо, което би се направило за подобрението и — само, отъ София да кажатъ, отъ София да распоредятъ.

Наброяватъ се 50 пѣти в. "Т. Пр. З." е писалъ да се ореди пощенската експедиция по морето Варна — Бургазъ и обратно, защото съ два дни по-бързо и по-навърме ще се развѣи кореспонденцията, дори до Лондонъ и обратно — до Русе и Горна-Орѣховица, ако се тя пренася съ параходите на Българското параходно д-во (вадѣжжено и по договоръ отъ държавата да извършва и пощенска служба). Но "отъ София" нищо не сж казали за тая полезна служба, а замѣтниците на Коларова и Ангеловъ ни на умъ имъ иде за таква пѣщо — ни крака си не мръдватъ да уредятъ тая толкова нуждна и полезна за търговията служба. Многобройната кореспонденция на широката публика по 3—4 дни обикали балканитѣ, до като стигне на мѣстото си и се предаде на адресантите. Лоши сж редакторите на "Т. Пр. З." като напомнятъ за дължестите;

Пренощувал дъжд е влязал  
въ гр. Попово на 29 август.  
Равнил се е на 216 литра втр-  
ху кв. метър, Валежа е предъ-  
жила, непрекъснато 11 часа.  
Повредити още не сж изчисле-  
ни, по сж твърде много. Сруте-  
ни сж вередъ пиццата солидни  
здания, повредени сж много тър-  
говски етоки. Селата Хайдурт  
и др. просто сж били одавени  
от водата. Това е било цял  
потоп.